

**Dissertatio medica inauguralis, de hepatitis ... / eruditorum examini
subjicit Joannes Gulielmus Bovell.**

Contributors

Bovell, Joannes Gulielmus.
Royal College of Surgeons of England

Publication/Creation

Edinburgi : Apud Robertum Allan, 1797.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/c3hw6vkf>

Provider

Royal College of Surgeons

License and attribution

This material has been provided by This material has been provided by The Royal College of Surgeons of England. The original may be consulted at The Royal College of Surgeons of England. where the originals may be consulted. This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

**wellcome
collection**

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

Digitized by the Internet Archive
in 2015

<https://archive.org/details/b22276750>

for J. Wood Esq.

with the best Thanks

from the Author

13

DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS,

DE

HEPATITIDE.

Faint, illegible handwriting at the top of the page.

PROCEEDINGS OF THE MEDICAL SOCIETY

OF

HEPATITIS

DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS,

DE

HEPATITIDE;

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GEORGII BAIRD, S. S. T. P.

ACADEMIAE EDINBURGENAE PRAEFECTI;

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI Consensu,

Et Nobilissimæ FACULTATIS MEDICAE Decreto

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS
RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

ERUDITORUM EXAMINI SUBJICIT

JOANNES GULIELMUS BOVELL,

CHIRURG. COLLEG. LOND. SOC.

SOCIET. REG. MED. EDIN. PRÆS. ANN.

SOCIET. PHYS. LOND. SOC. HONOR.

ET NUPER EXERCITUI BRIT. CHIRURG.

AD DIEM 24 JUNII, HORA LOCOQUE SOLITIS.

EDINBURGI:

CUM PRIVILEGIO.

APUD ROBERTUM ALLAN.

M,DCC,XCVII

THE PATENT

OFFICE

D. GEORGE DAVIS

PROCESSION

JOHN G. ...

...

JOANNI BOVELL,

ARMIGERO;

Hominum probissimo,

Parentum optimo,

Indulgentissimoque,

Cui omnia debet

Has

Studiorum primitias

Pius, gratusque consecrat

AUCTOR.

Itemque

JOHN BOVILL

ARMORER

Electrum probatum

Argentum purum

Argentum probatum

Argentum probatum

1711

Argentum probatum

Argentum probatum

AUCTOR

1711

Itemque

Viro spectatissimo,

Cognato suo dilectissimoque

JOANNI ROACH,

ARMIGERO;

Omnibus mentis dotibus

Quæ illum amicorum delicias reddunt

Ornato,

Propter ejus amicitiam,

Opusculum hocce

Monumentum quidem pertenuæ

Sacrum voluit

AUCTOR.

Faint text at the top of the page.

Faint text below the first line.

Faint text below the second line.

JOHANNI ROACH

AMICIS

Faint text below the name.

Faint text below the name.

Faint text below the name.

Faint text below the name.

Faint text below the name.

Faint text below the name.

Faint text below the name.

AUCTOR

DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS,

DE

HEPATITIDE.

AUCTORE J. G. BOVELL.

PROŒMIUM.

HEPATITIS præ omnibus, de quibus Nosologi egerunt, morbis, hujus dissertationis argumentum mihi arrisit, non solum quia rarius in hujusmodi tentaminibus tractatur, sed etiam quia in illâ terrarum plagâ, in quâ futurum spero ut vitam posthac degam, frequentius occurrit.

A

CULLENUS

CULLENUS perspicuum et concinnum hepatitidis acutæ characterem pro more suo tradidit, cum autem lenta morbi species in hac regione perrara sit, fatis habuit brevem ejus historiam, potius quam signa quibus a cæteris omnibus dignoscatur, tradidisse. Cum de utraque morbi formâ paucis differere mecum decreverim, definitiones de industria filebo, fatius fore ratus conspectum signorum generalem, quo utraque morbi species dignoscatur, tradere, ubi de morbi historiâ, et diagnosi agetur.

HISTORIA

HISTORIA MORBI.

HEPATITIS in duas species dividitur, nempe in acutam et lentam; illam prægreditur hœrripilatio plus minusve gravis, quæ tamen in nonnullis exemplis adeo levis est, ut ægri observationem effugiat, hanc excipiunt calor auctus, arteriarumque pulsus duri et frequentes. Hæc signa dolor plus minusve acutus comitatur, plerumque hypochondrii dextri, qui sub inspirationem augetur, pleuriticus instar, gravi simul urgente vigiliâ, et interdum delirio: Æger in latus affectum facilius cubat. In quibusdam exemplis adest tussis plerumque sicca, nonnunquam vero humida. Urina colore rubicundiore, felle haud raro tineta, et parca quantitate fecernitur.

Insigniter arent os, fauces, et lingua, quæ crustata albidâ plerumque obducitur. Indiciis jam traditis hepatitis acuta potissimum insignitur, phæno-

mena autem pro variâ morbi fede haud parum variare solent; si nimirum inflammatio superficiem hepatis convexam occupaverit, ita ut peritonæum afficiatur, tumor plus minus percipi potest, dolorque pressu augetur; si autem sedem figat in illâ jecinoris parte, quæ proxime diaphragmati jacet, molesta exoritur spirandi difficultas, cum tussi siccâ et frequenti, acutisque doloribus, qui per diversas thoracis partes vibrantur, et ad claviculam, scapulam, summumque humeri dextri usque pertingunt. Si vero denique jecoris parti ventriculo proximæ inflammatio infideat, nausæ vehementi, et vomitioni haud rarò biliosæ occasionem præbet. Septum transversum tantâ interdum vi afficitur, ut æger antrorsum, arcûs instar, incurvetur, quo corporis situ solo dolor levatur, spiritusque simul horrendo singultu interpellatur.

Canalis intestinalis tanto nonnunquam torpore afficitur, ut licet fel uberius fluat, ut ex vomitu bilioso, quo æger sæpe torquetur, satis constat, cathartica tamen acria necessaria fiant. Verisimile

mihî

mihi videtur, hepatitiden acutam sedem suam in superficie hepatis solâ plerumque figere, lentam vero intra parenchyma ejusdem fere cohiberi, in hoc enim inveniuntur sæpe abscessus, qui vel secum invicem commercium habent, vel cellulis distinctis, favi instar, separantur, nullâ simul superficie hepatis injuriâ, quæ sensibus percipi potest, existente.

Signa hepatitidis acutæ maximè communia jam tradidimus, et graviter dolendum est, eadem esse nonnunquam adeò obscura, ut medicorum experitissimorum observationem effugiant: De illis quidem si Morgagnio fides habenda, malè judicaverunt, et Valsalva, et Michael Sarconius, eadem peripneumoniæ signa rati. Hepatitidis autem lentæ, cujus historiam jam tradere conabor, accessus est magis adhuc obscurus et dolosus, haud rarò enim fit, ut nulla ex signis supra traditis exhibeat, et inveniatur extitisse solâ incisione cadaverum in quorum jecoribus magni abscessus, inflammationis prægressæ effectus, reperti fuerunt.

Hepatitis

Hepatitis lenta dividi potest in idiopathicam et symptomaticeam: Hujus speciei initio et præcipue post pastum æger de ventriculi inflatione, plenitudinis sensu et distentione, ructu vario et præcipuè acido comitante, conqueritur: Cibi appetentia est varia, æger enim cibum modo fastidit, modo præter solitum appetit, et si genio suo indulgeat, omnia signa exacerbantur, et ventriculus adeò infirmatur, ut cibum crudum et indigestum diu retineat. Vultus simul insignem mutationem patitur, nitor solitus eum deserit, oculi hebescunt, et torpent, et tunica ipsorum conjunctiva modò flavescit, sæpius autem oculorum albor solito obscurior fit, et facies tumida et lurida evadit.

Hæc signa comitatur molestiæ sensus, qui ad regionem epigastricam refertur, et ad hypochondrium dextrum transvolat; de hoc signo æger, utpote ventriculi affectionem ratus, sæpe malè judicat: Hic molestiæ sensus pressu augetur, ad summum humeri dextri, et claviculam usque vibratur, nec rarò cum consimili harum partium dolore, et molestiâ alternat.

alternat. Æger interea languore, lassitudine, summo cujusvis nisus fastidio, et ineluctabili in somnum proclivitate afficitur; somnus verò fugax est, rarò miserum reficit, dirisque infomniis abrumpitur. Spiritus ægrè trahitur, et frequenti suspirio interrumpitur. Animus tristis et demissus est, solitudinem amat, oblectamenta fugit, et ab hominum oculis, et convictu semotus, forti suæ lugubri illachrymat. Hepatitidis idiopathicæ lentæ initio alvus comprimitur, morbo autem inveterato, et pariter per totum hepatitidis symptomatice decursum varia est, modo astricta, modo levitate affecta; dejectionesque plerumque parvæ sunt, olidæ, ac mucosæ, abdomine simul tumido ac tenso existente.

Pulsus arteriarum in quibusdam exemplis vix ullam mutationem subit, neque validior neque frequentior, sed contra nonnunquam præter naturam tardior factus.

Lingua

Lingua est albida, sicca, et quasi villosa; cutis arida, duriuscula, et constricta, et urina parca et rubra redditur; spiritus ab initio usque plus minus difficile trahitur, hoc autem signum morbi progressu, et finem versus augetur, comitante sæpè tussi sicca, raucâ et sonorâ, quæ lateris dolorem auget.

Gingivæ ab initio usque tactu duræ percipiuntur. Humeri affectio modo ante existit, quam lateris dolor sentitur, modo autem penitus deest; nonnunquam autem humero pressio excitari potest, licet ab ægro antea non sentiebatur.

Morbo huc usque provecto, dolores modo obtusi, modo autem acuti et vellicantes, huc illuc vibrati, partibus simul plus minus duris ac tumidis, pressu augentur, et cum plenitudinis et ponderis sensu in epigastrio et hypochondrio sentito alternant.

Æger in neutrum latus facile cubat, dolor est plerumque minor, quando in dorfum, capite et humeris aliquantulum elevatis, et ad dextrum latus leniter inclinatus recumbit.

Respiratio tandem haud parum turbatur, doloresque fimiles iis, qui observantur in pneumonia, quacum hepatitis nonnunquam conjungitur, in diversas thoracis partes vibrantur. Singultus ac vomitus raro lentam, sæpe vero acutam hepatitisden comitari observantur.

Icterus interdum forte conjungitur, minime vero pro signo perpetuo, uti nonnullis persuadetur, habendus est.

Ascites, et anasarca hepatitisdi lentæ supervenerunt ob hepar mole auctum venas vicinas comprimens, et sic sanguinis reditui obicem ponens.

Nemo post pubertatem, modo causis excitantibus objiciatur, ab hoc morbo immunis est; tem-

peramento autem sanguineo præditi præ cæteris huic morbo opportuni sunt.

Dr GIRDLESTONE se neminem unquam præter adultos morbo affectum vidisse observat; ex viginti tympanistis legionis centesimæ primæ, ne unus quidem morbo correptus fuit, quamvis perpetuo in armis erant, et itinera sua, quovis alio ex commilitonibus suis constantius, faciebant.

Propositione, quæ hic subsequitur, perpensa, videtur sagacem Dr FRANK censuisse, hepatitiden esse morbum hæreditarium; quæ autem super hac re observat, nondum aliorum observatione adeo confirmantur, ut usdem diutius, quam dum verba ipsius citamus, hic loci immoremur. Hæc verba habet:

“ Post pulmones, ac cerebrum nullum fere vis-
 “ cus est, quod hæreditatio magis quam hepar
 “ jure ægrotet; novimusque familias quibus non
 “ chronicis modo, sed inflammatoriis adeo affecti-
 “ bus

“bus singulari protinus dispositione hepar frequentius laboraret.”

Hepatitis duratio est admodum varia, modo enim signa non nisi post longum tempus stadia sua diversa percurrunt, modo autem subito augentur, et cursum suum brevi absolvunt, comitantibus exacerbatione vespertina, sudore nocturno, magna debilitate, alviq̄ue proluvie exhauriente, et nauseosa, donec æger tandem febre hectica, quæ nascitur ex pluribus hepatis abscessibus ruptis, e medio tollitur. Hepatitis modo jam descripto inchoat, progreditur, et tandem ad finem pervenit; facile autem percipitur morbi impetum et progressum, non solum causarum excitantium diversitate, viribus, et operandi modo, sed etiam diversa ægrorum ante morbum inchoatum conditione, adeo variari posse, ut signa nunquam in ullis binis, nedum in pluribus ægris, eadem esse possint. Cuncta signa supra recensita raro in eodem ægro adsunt; quodque magis notabile est, hepatitis indiciis adeo obscuris interdum comitatur, ut maxime in re medica versati,

eundem adesse ne quidem suspicentur. Quando morbus hac forma insidiosa adoritur, prima signa, quatenus observatione constat, sunt dejectiones frequentes, parvæ, mucosæ, et acres, torminibus parum regularibus, et tenesmo comitatæ. Ante vero quam hæc signa se ostenderint, ægri vultus accurate observanti haud parum in deterius mutatus, et nitorem suum naturalem amisisse, videbitur. Æger interdum de nullo dolore conqueritur, sed cibi appetentia deficit, macrescit, animo labascit, vires subito franguntur, pristinus oris nitor evanescit, et tandem putrida alvi proluvie, et febre hæctica corripitur, quibus, ne quidem suspicatus hanc diram signorum seriem ex hepatis affectione ortam esse, brevi aufertur. Observandum est dorsum et humeros hoc morbo affectorum incurvari, et insigniter antrorsum flecti; pectus quoque notabili modo mutari, et informe reddi.

Hepatitis lenta interdum impetum facit formam pyrexiam parum regularis, incertis intervallis adorientis, comitantibus simul calore intenso, siti, et arteriarum

arteriarum pulsu debili, parvo, et interdum abnormi, quamvisque caloris, et molestiæ sensus eodem tempore in epigastrio, et hypochondrio dextro percipiuntur, morbus tamen, eo quod signa consimilia in aliis pyrexiiis observantur, longius ante progreditur, quam vel minime suspectus habetur. Est varietas febris intermittens partibus Indiæ montosis propria, quæ Anglicè vocatur *Hill Fever*, hepatisque, et præcipuè lobi sinistri affectione pendet, et hydrargyro sanatur.

Dr MACLEAN nos certiores facit, chirurgum spectabilem apud Bombaiam vidisse tria hujus febris peculiaris exempla, quæ asthmatis forma impetum fecerunt, remediisque, quæ vulgo in isto morbo adhibentur, resistiterunt, tandem vero hepatitidis forma induta, hydrargyri viribus cessarunt: Porro unum ex iisdem ægris alteram ejusdem morbi tentationem passum, et eodem remedio ut antea sanatum esse, addit.

VAN SWIETEN quoque asserit speciem hepaticis leviolem nonnunquam febres intermittentes autumnales comitari, et in illa abstinendum esse a cinchona, quippe quæ cum manifesto ægrorum damno adhibita fuit in Belgicis provinciis, et præcipue Lugduni Batavorum, ad profligandam hujusmodi febrem, quæ anno præsentis seculi decimo nono tota Europa per populum grassata est.

Dr CRAWFORD, hepatis auctam molem sine alio ejusdem vitio observavit; incisio cadaverum, immensam hepatis molem, ambo hypochondria occupantem, et ad hypogastrium descendentem, ostendit. Morbus, ut ait hicce auctor, acutus est, et venæ sectioni, et cathartics cedit.

Hepatitis lenta nonnunquam in acutam, quasi indolem suam mutata, definit; hæc mutatio aliquando tarde, vixque percipiendo modo efficitur, nonnunquam vero subito ob magnam vim, qua pollut nonnullæ causæ excitantes, quales sunt nimius vini, aliorumque medicamentorum *cardiaco-*

rum

rum usus, quibus infelix ad tristitiam suam depellendam utitur : Dubitari autem potest num hæc mutatio hepatitis acuta, vel major hepatitidis lentæ gradus appellanda sit.

Dr GIRDLESTONE opinatur primum hepatitidis stadium ad hepatitiden lentam fere semper pertinere ; hoc autem repugnat nostræ, aliorumque accuratorum auctorum experientiæ, et contendimus acutam sæpe prægredi, et desinere in speciem lentam. Observationibus Dr MACLEAN et CLARKE collatis, verisimile videatur, lobum hepatis finistrum sæpius tentari in India Orientali, quam in Occidentali ; hic enim unum tantum vidit casum, in quo sinister lobus afficiebatur. Porro videretur abscessus hepatis distinctos et separatos frequentiores esse in Orientali quam in Occidentali hemispherio.

Dr FERREINIUS ab omnibus auctoribus dissidet, asseritque hepatitiden frequentius occurrere in Europa, quam vel in India Orientali, vel Occidentali,

morbum-

morbumque sedem suam in sinistro lobo sæpius
figere.

Miseri qui in utraque India hoc morbo labo-
rant, raro medicum accerfunt, donec lateris tumor,
et abscessus prominentes se ostenderint,

————— “ fero medicina paratur,

“ Cum mala per longas invalere moras.”

In hoc loco inauspicato est utriusque Indiæ plebe-
cula, quæ fere semper causis morbi excitantibus
objicitur, et diæta ex frugibus tenui et aquosa
vescitur; hinc tabe lenta, vixque percipienda con-
ficitur, et tandem morbo paulatim aufertur. Hi
miserandi solita sua negotia per plures septimanas
curant, nec unquam, nisi dolor urgeat, medelam
quærent; hinc, morbus, causis excitantibus de-
nuo admotis, tacite redit, in suppurationem pau-
latim abiturus. Hepatitis est sæpe symptomata vel
comes aliorum morborum, quales sunt febres in-
termittentes et remittentes, et dysenteria imperite
tractata, et sane vix datur Indiæ morbus, qui non
dat,

dat, vel auget proclivitatem in hepatitiden. Porro observatum est hos morbos, et medicamenta, quibus sanantur, haud raro latitantis infidiosi mali scintillas accendere: Hinc omnium harum miseriarum culpa haud raro in medicum nihil tote merentem sæpe rejicitur. Quando Indiæ morbi follicitis remediis non cedunt, sæpe ex hepate obstructo pendere inveniuntur; hoc medici suspectum habentes ad hydrargyrum, quasi solum remedium, sæpe confugiunt: Manifestum est autem haud parva hic loci prudentia opus esse, alioquin multum damni, et periculum non leve facile oriri posse. Hepatitidis lentæ progressus est admodum varius, modo intra paucorum dierum spatium velox terminatur, modo autem septimanas plures, immo menses, vel etiam annos, ni causa aliqua occasionali violentiore stimuletur, ad cursum suum absolvendum requirit.

HEPATITIDIS TERMINATIONES.

HÆ sunt resolutio, suppuratio, schirrhus, et uti crediderim, raro licet, gangræna.

Sunt quibus videtur, hepatiden vix et ne vix quidem in regionibus calidis in schirrum abire, cum autem hic morbi terminus cadaverum incisione demonstratur, hujusmodi dubiis parum fidendum est.

Quando resolutione terminatur, finis hicce optandus plerumque copiosa sursum, et certius adhuc deorsum, exinanitione fellis comitatur; hæc evacuatio certissimum fausti exitus indicium est, in lenta præsertim hepatitide, indicat enim vasorum debilitatem, quæ in hac specie princeps morbi causa habenda est, non esse admodum gravem, et congestionem brevi esse tollendam, quod cujusvis inflammationis, five activæ, five passivæ, five acutæ,
five

sive lentæ, sanationi necessarium duco. Plures alias exinanitiones felicem huncce hepatitidis finem comitari observatum est, quales sunt sanguinis fluxus e naribus, vel ex vasis hæmorrhoidalibus, dejectiones mucosæ, sudor tepidus, fluidus, ac universalis, urinæ fluxus sedimentum copiosum deponens, et excretio libera, et copiosa in exemplis, quæ tussi sicca, dolenti, ac difficili antea comitata fuerant.

De hac morbi terminatione dubitare videtur illustris CULLENUS hac questione,

“ Can this disease be resolved by expectoration ? ”

Vir sagax DR SAUNDERS se morbi resolutionem excreatione mucis ex Bronchiis libera comitam asserit.

Alia est denique, nec improbabilis quidem res, quæ hepatitidis resolutionem comitatur, exsudatio nimirum viscida, ex hepatis superficie, quæ inflammationi adhæsivæ occasionem præbet; hæc quidem causa, aut res circumstantans hepatitidi acutæ propria videtur, nec improbabile

videtur, quin aliquis ejusdem gradus hanc speciem semper comitetur; plurimi enim ex iis, qui revalescunt, per totum vitæ cursum, in latus finistrum difficilius cubare, et lateris dextri dolore sub quovis nisu subito affici observantur, quæ quidem signa probabiliter hujusmodi adhæsiõibus tribuenda sunt.

Suppurationis tempus diversum est, pro ægri temperamento, climatis natura, anni tempestate, inflammationis magnitudine, vel remediis adhibitis; si pyrexia et dolor violenti fuerint, et paucos dies perstiterint, suppuratio supervenire solet, et magna puris copia formatur, et si inflammatio convexam hepatis superficiem occupaverit, tumor fit magis prominens, et fluctuatio percipi potest, ita ut chirurgus ad pus artificiose evacuandum dirigatur. Progrediente suppuratione, rigores frequentes percipiuntur, doloremque acutum excipit ponderis, et oppressiõnis sensus. Quando morbus in concava jecinoris parte sedet, tumor et fluctuatio non semper percipi possunt, solita autem suppurationis
signa

figna plerumque observari queunt in omnibus exemplis in quibus formatur pus. De hac re ita dicit CULLENUS, “ Tempore suppurationis, unus, pluresve abscessus intra hepar formantur, pusque per diversas, pro diversa morbi sede, vias eliminatur : Hoc fieri potest per ductus biliarios, vel si pars suppurata non arte adhæreat partibus vicinis, in abdominis cavum erumpere potest : Quando autem adhæsiō firma est, evacuatio per varios exitus, pro varia morbi sede fiet.

“ Morbo convexam hepatis superficiem occupante, si suppuratum adhæreat peritonæo tegumenta communia intus succingenti, pus per hæc viam sibi foras patefacere potest, vel si adnectatur diaphragmati, hoc exeso, transire in thoracis cavum, vel in pulmonem, et ex hoc exscreari potest.

“ Quando abscessus parti jecinoris concavæ insidet, pus ob variam adhæsiōnem potest erumpere

pere in ventriculum; vel recta, vel per ductus biliarios, in intestina transire potest.”

Si via per quam transit in intestina sit facilis et aperta, æger etiam post maciem insignem, aliaque indicia minitantiâ, de quibus vix bene sperare licet, sanitatem sæpe recuperat. Si pus in thoracis, abdominisve cavum erumpat, exitium plerumque affert. Sæpe evenit, ut magnus abscessus velociter formetur, qui vas aliquod magnum sanguiferum rodendo, vel pus in abdominis cavum exonerando, lethalis evasit. Signa puris formationem indicantia subito nonnunquam cessarunt, in hujusmodi exemplis positum fuit, vel pus per metastasin ex hepate alio transivisse, vel rapide resorptum urinæ eliminatum esse.

Suppurationis autem signa valde manifesta semper non sunt; horum insigniora sunt remissio doloris cum sensu pulsationis et ponderis in hypochondrio dextro, præsertim quando æger in latus sinistrum recumbit; in multis quidem exemplis fluctuatio

tuatio est fatis manifesta, sunt rigores, qui sæpe recurrunt, et febricula sub noctem, cum faciei rubore, et calore aucto, proclivitate in sudorem profusum, aliisque febris hæcticæ indicibus : Signa autem suppurationis sunt interdum adeo obscura, et pus progressu adeo tardo et vix percipiendo formatur, ut etiam in usu medico expertissimi hallucinati fuerint, morbum resolutione terminatum rati, quando revera in suppurationem desit. Quando dolor insigniter remittit, vel una cum cæteris signis penitus cessat, non solum æger, sed etiam medicus ipse facile in hunc errorem incidunt ; hinc medicamenta efficacissima negliguntur, donec abscessus tandem extrorsum tumens, vel febris lenta suppuratione interno superveniens, chimeram fugaverit, et ægri, medicique spem et gaudium frustrati fuerint.

Ab hoc erroris fonte plerumque caveri potest, animum ad res sequentes advertendo : Si doloris remissio vel cessatio aliqua exinanitione non comitatur, si sanus faciei color non redierit, si quævis functionum

functionum multum infirmetur, si difficile in latus sinistrum cubatur, si hæc difficultas tempori, quo in illud latus cubatur, pro rata portione respondeat, et excipiat^r ponderis, et tandem doloris sensu, et si denique febricula vespertina cum rigoris sensu supervenerit, indicium de morbi eventu cauti^ssime ferendum erit; hujusmodi enim rebus adstantibus, suppurationem ingruere, vel revera adesse plerumque invenietur. In exemplis dubiis, in quibus nulla hujusmodi signa ad indicium nostrum dirigendum existunt, judicare plerumque valebimus suppurationem vel instare, vel jam adesse collocando ægrum per tempus insigne in latus sinistrum, et de sensibus suis interrogando; hoc consilio præcipi potest ægro ut in latus sinistrum recumbens dormiat.

Dr FRANK affirmat se novisse totam superficiem hepatis, et vesiculæ bilis affectam inflammatione, et gangræna huic superveniente, quæ ex calculis ductui hepatico, aut cystico hærentibus originem traxerunt.

Dr

Dr SAUNDERS meminit se quædam vidisse exempla, in quibus dolor et inflammatio subito subfederunt, et excipiebantur pulsu tremulo, ac parvo, frigore extremorum, animi deliquio, et tandem morte. Mihi ipsi quidem vidisse contigit casum, qui eodem modo desit, ita ut sit, cur suspicemur hepatitiden, in quibusdam exemplis, aliarum inflammationum instar, in gangrænam abire posse.

Hepatitis interdum desinit in schirrum hepatis, quod plerumque mole, et pondere augetur, modo autem his utrisque minuitur; de hac re fusius tractabimus in proximo hujus dissertationis capite, ubi de phœnomenis cadaverum incisione inventis dicturi sumus.

D

CADA-

CADAVERUM INCISIO.

LIEUTAUD, MORGAGNI, BONETUS, et BAILLIE nos docent, species hoc modo inventas admodum varias esse. Observavimus supra, hepatitiden sæpe in suppurationem terminari, et pus nonnunquam, diaphragmate exeso, in cavum thoracis irrumperere; sanguinisque circuitum ob hepar venas vicinas comprimens adeo impediri, ut ascites subnascatur.

Ad has res confirmandas, sit mihi fas hic loci citare casum a MORGAGNIO desumptum, qui his utrisque lumen offundet.

“ Sexagenaria mulier diu queritur de dolore supra umbilicalem regionem, sitit, tussit, exspuit catarrhalem materiam; postremo difficile respirat, paucisque ante mortem diebus, repente intumescit venter, œdemate pedes occupantur; tandem

tandem fenfim illo deficiente dolore fit vivendi finis.

“ In ventre magna limpida aquæ copia ; nulum vaforum lymphaticorum veftigium ; lien naturali duplo major. Hepar durum cui annexa fellis veficula plena erat calculis lævigatis : Alia autem in parte veficularum congeries hepatis in hærens cernebatur, quibus laceratis, ferum effluabat. Intra fubftantiam autem ejufdem visceris, eam partem verfus quæ diaphragma fpectabat, cavum abfceffus inventum eft, plus tertia jecinoris parte occupans : Eruperat, diaphragmate perforato, materia abfceffus in dexteram thoracis caveam, quæ tota faniofo pure plena erat : Pulmo tamen fanus fuit.”

Dr MACLEAN quatuor cadaverum incifiones tradit, in quibus abfceffus exederunt pulmonem, et pus plus minusve ante mortem exfcreatum fuit : In his omnibus exemplis bronchia infarcta fuerunt pure cum fanguine commifto, haud abfimili ifti,

quod tuffiando rejectum fuerat. Pulmo dexter adhærebat infigni pleuræ portioni, præcipue circa foramen in diaphragmate rosum, quod erat trium digitorum capax. Circa hæc foramina plures diverfæ molis fubftantiæ, fchirri inftar, uti ex eorundem duritie, dum fcalpello incidebantur, confiterat : In uno ex his exemplis, quæ pneumoniam ab initio ufque comitem habuerat, pulmonis dextri adhæfio erat firma, et late diffusa, finiftri vero laxa, et partialis extitit ; et libra, vel circiter, laticis ferofi, et flavescentis, in pericardio reperta eft : In hoc quoque exemplo lobi hepatis finiftri abfceffus aderat, ex quo pus per dies quatuordecim ante manarat, quam æger mortem obiit, quodque fignis, ex quibus bonum augurari licebat, comitatum fuerat, donec magnus dextri lobi abfceffus viam fibi in thoracis cavum patefecit. In omnibus his quatuor exemplis vefica bilis felle vifcido diftenta erat, hepatisque fuperficies infigni fepti tranfverfi portioni adhærebat, et in uno eorundem erat peculiaris adhæfio hepar inter, et renem dextrum. Hepatis fuperficies modo maculis lividis

lividis interstincta, modo naturalis apparebat: In omnibus septi transversi tendo foramine penitus erat exesus: Ut verbo expediam, nullum datur viscus vicinum, cui hepar non adhærebat in nonnullis ex his quatuor exemplis.

In multis ductus et vesica bilis inflammationis manifestæ indicia ostendunt, et mesenterii glandulæ interdum duræ, et mole auctæ, præsertim in his, qui hepatitide lenta dysentericæ signis comitata diu laborabant. Porro splen quoque affici, et diaphragma maculis lividis distingui inveniuntur.

STALPARTIUS cadaveris incisionem describit, in quo hepar diaphragmati, et hoc pulmone adhærebat; narrat quoque haud exiguam puris copiam in pulmonis dextri lobum per fistulam putrem ex hepate transisse.

Auctor accuratus et concinnus Dr SAUNDERS, jam citatus, observat,

“ Dissections have often shewn an enlarged and scirrous state of the liver; and such a variety in the appearances may be observed, as to suggest the idea of different kinds of scirrus; sometimes the liver is found obviously smaller, and its shape changed; the lower edge, which is naturally thin, especially of the left lobe, becomes rounded and gibbous, and the colour, natural to this organ in its healthy state, is lost, and it assumes an ash or clay-coloured hue. If we cut into its substance, we find uniformly a solid compact appearance, interspersed with foramina, evidently the orifices of divided vessels; but if we compare the cut surface of a diseased liver with that of a healthy one, we observe a very sensible difference, the later being much more porous than the former.

“ The morbid and compact state, together with the diminished bulk of this organ, lead us at first view to suspect, that the diminished size may be explained on the principle of consolidation

dation of its substance; or, in other words, that it has gained in compactness, what it has lost in external bulk. If this explanation were just and adequate, we should find the liver of its natural weight; but observation has evinced, that together with a diminution of bulk, there is some degree of loss in its weight, evidently proving, that a portion of its solid substance has been removed, and carried into the general mass, agreeable to a law of the absorbent system: But it is probable that this diminution of substance is in different degrees, according to the duration of the complaint; in the more early stages of schirrous liver, its bulk is not sensibly diminished; nay I am persuaded, that there is at this period an increase both of bulk and weight, but that afterwards there is a gradual diminution of both."

Dr SAUNDERS porro asserit, effusionem fieri per arteriam hepaticam in hepatitide acuta, per
venam

venam portæ autem in lenta: Hæc autem parum constare videntur.

Antequam ad diagnosin transibimus, haud abs re forsitan foret ex MORGAGNI scriptis memorare casum infantis cum duobus hepatibus, quorum alterum naturali licet minus, solitam sedem occupaverat, alterum aliquanto majus priori per membranam densam, et venæ portarum trunco adnexum excrevit in tumorem externum, cute haud tectum, quem Boscus pro cicatrice habuit: Nulla fellis vesicula observari potuit, infansque 35 dies natus e vita concessit. Nec alienum videatur alterum insigne meminisse exemplum in Theatro Divi Thomæ Anatomico Londini, non ita pridem a Domino CLINE observatum, in quo lobus hepatis magnus sinistrum, splen vero et cor dextrum latus tenuere.

DIAG-

DIAGNOSIS.

MORBI, quibus hepatitis confundi potest, sunt dyspepsia, spasmodicæ coli affectiones, rheumatismus muscutorum hepatis vicinorum, pneumonia et gastritis.

Hepatitis lenta, uti ex historia supra tradita patet, sæpe pro dyspepsia falso habetur, et summi est momenti hos morbos a se invicem dignoscere, quia remedia admodum diversa postulant, maximaque infortunia ex illorum confusione profluunt. Indicium nostrum in hac re difficili multum juvabitur animum ad sequentia signa advertendo: In hepatitide lenta æger conqueritur de dolore fugace, ac levi, quem falso ad ventriculum refert, quique aëre sursum erumpente levatur; dolor est adeo levis, ut periculum non indicet, et hoc, quod ructu mitigatur, fidem facit, eundem ex stomachi cruditate pendere: Manifestum est autem

E

rationem

rationem levaminis, quod hoc modo obtinetur, reddi posse, ponendo hepatis pressuram, quæ ex ventriculi distentione pendebat, aëris eruptione, sublatam esse.

In exemplis in quibus hepar afficitur, vultus insignitur colore peculiari livido, et mœstitia, quæ hepatitiden lentam latitare indicant, et partium epigastrii vicinarum, quamlibet leviter pressarum, dolor fatis notabilis percipitur. Hæc signa, progrediente morbo, præsertim vesperi, comitantur pulsu frequentiori, calore aucto, aliisque pyrexiaë signis, quæ nonnunquam detractione sanguinis, cuius superficies solita phlegmasiarum phœnomena ostendit, levantur.

Nonnullæ spasmodicæ coli affectiones hepatitiden adeo exquisite simulant, ut, si humeri dolor abfuerit, difficillime internoscantur: Quod hanc difficultatem etiamnum auget, est, quod in his affectionibus, dolor est interdum adeo levis et obscurus, ut vix percipi possit, quod alvus adeo pertinaciter

citer astringitur, et quod decubitus in utrumvis latus est æque difficilis; in hujusmodi rebus circumstantibus coli affectionem ab hepatitide distinguere valebimus tantum advertendo animum ad cuncta ægri signa, et historiam.

Rheumatismus musculorum hepatis vicinorum eodem fere modo, et observando, dolorem sedem suam sæpe mutare, et cum unius, pluriumve articulorum, doloribus alternare, fecernitur: Porro in rheumatismo dolor pressu magis urget, et vix aut ne vix quidem tussi vel vomitione comitatur.

Hepatitis interdum pneumoniae conjungitur; quando autem pulmo ipse, ipsiusve, costarumve pleura non afficitur, ab hoc, claviculae, summive humeri dextri dolore absente, qui quidem fere semper acutam hepatitidem comitatur, dignosci potest: Porro in pneumonia dolor magis diffunditur, sedemque suam altius figit, excreatio est copiosior, et sanguine nonnunquam tingitur; tussis, et spirandi difficultas sunt molestiores, ægerque in latus af-

fectum difficilius recumbit ; quæ quidem omnia in hepatitide diversa sunt : Insuper pneumonia idiopathica in India Orientali, aut Occidentali raro observatur.

Haud ita quidem facile a pneumonia secernitur, quando illa jecinoris pars, cui costæ spuriaë respondent, afficitur, et hæc affectio adeo se diffundit, ut septum transversum ita premat, ut thoracis cavum imminuatur ; re autem ita se habente, tussis est plerumque sicca : BURSERIUS doctus de hac re tractans monet, ut æger incubet genibus sursum levatis, ita ut abdominis muscoli laxentur, quo accuratius scrutemur, num hepar inflammatione affectum, aut mole auctum existet.

Hepatitis multo facilius dignoscitur a gastritide per ardorem et dolorem, quibus ventriculus afficitur, quibuslibet præsertim rebus ingestis : Porro debilitas in hepatitide minime æque insignis est, ac in gastritide.

Cum autem distinctiones nosologicae profint tantum, ubi remedia, et medendi ratio diversa sunt, parum refert, num acutam hepatitiden a pneumonia, gastritide, aliisque morbis inflammationem habentibus, quæ eadem fere remedia postulant, dignoscere valeamus.

DE

DE PROCLIVITATE IN HEPATITIDEN,

DE illa corporis conditione, quæ homines huic morbo opportunos reddit, nondum fatis constat: Observationibus autem scriptorum de hac re accuratissimorum liquet, morbum impuberes raro afficere: Illos, qui robore et ætate florentes ex regionibus frigidis in Indiam Orientalem aut Occidentalem migrant, temperamento sanguineo præsertim præditos, quibusque vires morbis prægressis, aliisve causis debilitantibus nondum infirmitur, hepatitidi acutæ exquisitius insignitæ, præ cæteris hominibus obnoxios esse: Corpore autem infirmos, et temperamento melancholico præditos, quibus corporis et animi vires, rebus adversis, morbisque, et luxu franguntur, lentæ hepatitidi opportunos esse.

Nonnullis clinicis persuadetur hepatitiden non esse magis familiarem et exitialem maribus, quam scæminis, quæ, durante morbo, amenorrhœa afficiuntur.

CAUSÆ

CAUSÆ REMOTÆ.

PLURIMÆ existunt causæ remotæ, tam prædisponentes, quam excitantes, quæ hepatitidi occasionem præbuisse feruntur; qualia sunt ictus capiti, vel hepatis regioni illati; potus frigidus; balneum frigidum, vel quies, et somnus in terra humida, dum corpus præter solitum calet; calculi in ductu five hepatico five cystico hærentes; ascarides ex intestinis ad hepar usque repentes, et stimulo perpetuo irritantes; intemperantia, et præsertim meraciorum potionum abusus; animi affectus violenti; exercitatio corporis vehemens; diæta prava; radii solares; hydrargyri abusus; morbi prægressi; et calor.

Multum quidem abest, ut modus, quo illæ causæ morbum inducunt, intelligatur: Cum autem hepatitis in regionibus frigidis raro se ostendit, visissimile videtur, omnes longas causarum series hic recensitas,

recensitas, si calorem excipiamus, prædisponentibus esse annumerandas: Si enim res non ita se haberet, hepatitis æque frequens in frigidis, ac in calidis regionibus esse oporteret.

Caloris operandi modus adeo obscurus est, ut num causa excitans sit, jure dubitari possit: quamvis enim calor in oris Bengalæ, et Coromandelæ idem sit, morbus tamen longe frequentior est in hac, quam in illa, ut constat ex observationibus Doctoris LIND: Aliæ igitur res tanti discriminis causæ existant oportet, nec alia, quam horum locorum soli, et aëris discrimen, causa subesse videtur: Constat enim observatione morbum magis pendere ex subitis ac violentis aëris mutationibus, quam ex magnitudine caloris: Sic licet calor sit intensior, attamen si supra vel infra eundem thermometri Fahrenheitiani gradum non multum fluctuet, Europæi, modo radiis solaribus non obijciantur, raro hepatitis, tentari solent.

Auctores

Auctores observant morbum esse multo rariorem in Bengala, ubi res militaris geritur in navigiis testis, ut a radiis solis defendantur, et ubi commeatus meliores sunt, et constantius suppeditantur: Hoc discrimen magna ex parte pendere potest ex majore aëris Bengalensis humore, præ aëre littoris Coromandelæ, ubi solum est ficcum et arenosum, et venti calidi, et ficci, qui immensas arenæ planities radiis solis ad perpendicularum torrefactas verrunt, et superficiem adeo ficcam reddunt, ut cutis constricta fiat, corporisque calor usque adeo supra sanitatis normam augeatur, et actio vasorum hepatis præter solitum intendatur, uti ex dolente caloris sensu, qui in illa regione percipitur, et vomitione biliosa, qua mox excipitur, manifestum est. Si, his rebus circumstantibus, frigus corpori quovis modo, veluti aëre nocturno, aura marina, vel potu frigido, &c. adhibeatur, signa multum augentur, et acuta hepatitis plerumque supervenit.

Si hæ temperiei viciffitudines morbo, uno impetu, excitando impares fuerint, sæpius tamen iteratæ totum corpus, et præfertim hepar tanta debilitate afficiunt, ut hepatitis lenta citius aut ferius inducatur. Non faciam, ut rationem reddam, quare jecur præ cæteris visceribus ex hac causarum conjunctione aptum fit in inflammationem, imperfectus enim scientiæ nostræ status nulla præbet principia, quibus hæc questio dirimatur: Nec minus obscurus videtur cæterarum causarum operandi modus, nec aliud dici posse videtur, quam quod agunt inducendo diathesin sthenicam, vel asthenicam: Dici possit, et dictum quidem fuit, liquores spirituosos, et calorem actione specifica in hepar agere; hujusmodi autem dicta nihil aliud, quam dolus, aut fallax ignorantia nostræ confessio sunt, nec iisdem ab ulteriori rerum investigatione deterrendi sumus: Ad hanc quidem accendimur luminis splendore, quem nuper quibusdam functionum animalium offudit chymia, scientiarum regina, quæ clavem imis machinæ animalis penetralibus referendis promittit.

Post

Post hanc, de nostra causarum remotarum operandi modi ignorantia, confessionem, parum nobis constare videamur, si aliquid de causa proxima proferre audeamus : Hoc quidem argumentum silentio præterire lubenter vellem, cum autem moris sit aliquid de hac etiam re dicere, mihi condonandum spero, si paucula ex his, quæ mihi de eadem sæpius speculanti se obtulerunt, in medium proferam : Hoc quidem quam brevissime potero perstringam, ne ultra limites, quibus hujusmodi disputationes inaugurales necessario circumscribuntur, longius excurrerem.

CAUSA PROXIMA.

QUIBUSDAM forsan necessarium videatur, de omnibus, quæ de hac quæstione difficili excogitatae fuerint, opinionibus, hic loci dicendum esse, hoc autem nec animus, nec tempus sinunt, paucas igitur tantum perstringere volo.

CULLENUS celeberrimus posuit vasorum extremorum spasmodicam actionem auctam in ramis ipsorum majoribus sustententem causam inflammationis proximam fuisse : Sedenim viri multi ingeniosi inter quos præcipue numerentur Professores nostri illustrissimi DUNCANUS, RUTHERFORDIUS, et GREGORIUS nullam doctrinæ spasmodicæ evidentiam perspicentes eandem rejiciunt, et inflammationis phænomenis, causis, et remediis perpenis inflammationem in duas species nempe in activam et passivam dividunt.

HALLERUS eximius, et hujus vestigia prementes Dr LUBBOCK et Dominus ALLEN aliam hypothefin excogitaverunt, inflammationem nempe femper fedem fuam figere in arteriolis minutiffimis, hafque vel aliquantum virium fuarum naturalium amiffiffe, vel truncos, unde oriuntur, virium incrementum accepiffe, dum illæ, nimirum arteriolæ, nihil roboris, vel faltem non quantum pro rata ratione incremento roboris truncorum responderet, acceperint: Vel fi genus fanguiferum debilitate afficiatur, robur arteriolis, quod supererit, non apte respondere illi, quod in truncis exiftit.

Hanc opinionem in differtatione fua inaugurali hic loci nuper edita Dr WALKER vulgavit; quicumque autem eandem vel leviffime cogitaverit, is, nihil aliud, quam inane æftuantis imaginationis phantafma effe, percipiet: Eadem enim remedia, quæ in una inflammatione profunt, in alia obefse obfervatione conftat: Causa igitur proxima in utraque eadem effe nequit. Animum paulisper advertamus ad initium et progreflum inflammatio-

nis; et hujus exemplum proferamus ophthalmiam, utpote in qua ob membranarum pelluciditatem, morbi phænomena clare conspici possunt.

Prima signa quæ percipi possunt, sunt caloris, vel tensionis sensus, et paulo post particulæ sanguinis rubræ in vascula, quæ antea humorem ferofum solum recipiebant, transire observantur; tandem plures particulæ rubræ se ostendunt, et augeri perstant, donec maxima adnatæ pars colorem rubrum uniformem induat.

Nunc quæritur, ex quam vasorum conditione pendent hæc phænomena?

Duæ tantum opinioniones hucusque prolatae sunt; nimirum vel actio vasorum magnorum aucta particulas rubras in vascula serosa pellit, dum horum robur idem, ac in sanitate perstat, vel minuitur ita, ut vi vasorum majorum ordinariæ cedat. Admodum quidem verisimile videtur, vascula adnatæ modo illa, modo hac conditione affecta existere;

expe-

experientia enim constat aliam oculi inflammationem sanari regimine antiphlogistico, sanguinis detractioe, alvi purgatione, stimulumque luminis et exercitationis vitando, nec minus eadem experientia constat aliam ophthalmiam feliciter curari cinchona, vino, stimuloque lucis et exercitationis, quod evidenter probat illius essentiam in sthenica, hujus autem in asthenica diathesi consistere: Porro convenit inter omnes, qui rebus veris, et factis, magis quam opinionibus moventur, oculi inflammationem, quæ initio actiosa erat, progrediente morbo in debilitatem abire, jamque medendi rationem omnino contrariam isti, quæ initio erat idonea, postulare; et sane ita res se habet in omni inflammatione actiosa, quæ acutus, serius pro vaforum robore, et causarum vi in speciem passivam definit: Tempus, quo hæc mutatio fiat in diversis exemplis, est diversum; transitus interdum est adeo velox, ut medicorum minus accuratorem observationem effugiat. Nonne hinc ratio vera redditur, quare sanguinis detractio in primis actiosæ inflammationis stadiis prodest?

Modus,

Modus, quo inflammatio activa in passivam terminatur illustrari potest, considerando sanguinis congestionem in omni exemplo in vasis inflammatis existere, et quod ex eo consequitur, hæc vasa præter naturam distendi: His positis manifestum est, si congestio, morbi initio, sanguinis quantitatem minuendo, vel ejus distributionem ad alias partes vesicatoriis tempestive adhibitis, vel aliis modis faciendo, tollatur, tonum vasorum conservatum iri, et ulteriorem morbi progressum opprimendum; vel etiam si morbus aliquantum progressus fuerit, eadem auxilia, causam distendentem tollendo, et vasis toni, quem amiserant, occasionem recuperandi præbendo, profutura esse.

Si autem congestio aliquamdiu persistit, et vasorum vires insigniter minutæ fuerint, suppuratio, aut schirrus, prout inflammatio plus minus gravis fuerit, supervenire solent. Quicumque has rei rationes caute, et candide perpenderit, is, uti opinor, non colligere non poterit, quin duæ inflammationis species existant, quarum altera ex
nimio

nimio et morbofo vaforum vigore, altera vero ex eorundem laxitate, et debilitate pendet: Semper vero memoria tenendum, de hac re raticionantem facile in errorem induci, ni animum vertat ad facilitatem et proclivitatem, quibus inflammatio activa in passivam mutatur. His, qui hypothesin debilitatis tuentur, hanc mutationem non accedere probandum incumbit.

Quomodo ratio reddenda inflammationis actio-
fæ frigoris actione sanatæ?

Nonne vesicatoria partis, cui admoventur, inflammationem activam prius excitant, quam passiva supervenerit?

Nonne ignis idem efficit?

Hæc principia inflammationis generatim rationem reddere videntur, et modo, quo hepatitis acuta in suppurationem, gangrænam et schirrum definit, illustrando inserviunt: Porro exponunt qua ratione schirrus, nulla acuta inflammatione prægressa, inducatur, actione causa-

rum infirmantium paulatim agentium, quales sunt commoratio longa in regionibus calidis, spirituum destillatorum abusus, animi affectus, &c. quibus hepatis vasa laxantur, effunduntque partem humorum circumeuntium, lympham probabiliter coagulabilem, quæ concrefcens solida evadit, et ni venis lymphaticis summoveatur, pondus, et molem hepatis auget.

RATIO

RATIO QUORUNDAM SYMPTOMA-
TUM.

Humeri dextri, et claviculæ dolor diversis causis tribuitur: Sunt qui eundem oriri putant ex septi transversæ inflammatione cum mediastino communicata, et hujus cursum legente, ad partem thoracis superiorem diffusa: Alii nulla ratione probabili allata, e nexu quodam nervorum pendere opinantur. Oriri forsan potest ex consensu, qui inter omnes ejusdem lateris corporis partes existere observatur.

Hypochondrii dextri tensio et dolor inflammationi dextrum jecoris lobum plerumque occupanti imputari solent.

Spirandi difficultas, singultus, tussis, decubitusque in latus sinistrum difficilis pendent non solum ex

inflammatione ad septum transversum et pleuram costarum, et pulmonem usque propagata, sed etiam ex aucto hepatis pondere, quod ligamenta ejus præter solitum tendit.

Vomitus oritur ex superficie hepatis concava inflammata, mole aucta, et ventriculum comprimente, vel ex inflammatione in ventriculum ipsum serpente, sæpius autem ex magna bilis copia, quæ in duodenum profunditur, cujus motu peristaltico inverso in stomachum defertur, et stimulo suo nauseam, et vomitionem excitat.

Humerorum convexitas, pectorisque deformitas, quæ huic malo superveniunt, ex corpore perpetuo antrorsum inclinato oriri videntur; hoc enim situ dolor levatur, quia jecur septo transverso non adeo comprimi videtur.

Frequentior hepatitidis lentæ occasio ex sanguinis hepatici dotibus, cujus maxima pars constat ex la-

tice

tice venarum, qui multo minus stimulat, quam fluidum arteriosum, pendere videtur.

De coloris, ponderis, molisque hepatis mutationibus supra jam dictum fit.

PROG.

PROGNOSIS.

JUDICIUM de eventu animum ad antecedentia, morbi vim, ad tempus, et ægri ætatem, corporifque habitum, accurate advertendo dirigi debet.

Si animi pariter ac corporis vires morbis prægressis, intemperantia, vel exhauriente longæ peregrinationis opere multum franguntur, malum augurandum: In plagis enim calidis hepatitis acuta tanta proclivitate in suppurationem fertur, ut etiam in exemplis, quæ modicis signis comitantur, nulla salutis spes existat, ni medicus initio, vel brevi post morbum inchoatum, arcessatur: Sin minus morbus, ut antea diximus, brevi in inflammationem passivam schirro vel suppuratione comitante definit.

Magna spirandi difficultas, cum tussi sicca et molesta, et gravi ad claviculam et summum hume-

ri dextri dolore, maximum periculum, ni brevi idoneis remediis cedant, instare semper indicant. Si autem signa molestiora, aliqua exinanitione, vel arte facta, vel sponte superveniente, comitante simul humore totius corporis superficiei frigidulo, insigniter remiserint; vel si morbus ad speciem lentam pertinet, et nativus oris nitor redierit, si alvi excretio foetorem istum peculiarem perdiderit, quo in hac affectione insignitur, et speciem suam naturalem simul recuperet, exitum felicem praefagire licebit.

Sin autem acuta in lentam desierit, viresque, et naturalis oris color non redierint, cautissime de eventu judicandum erit; istius enim modi rebus circumstantibus, suppuratio, aut schirrus supervenire solent.

Plus plerumque periculi in acuta imminet, quam in hepatitis lenta, modo haec non longius porrecta, vel non neglecta fuerit; postquam enim aliquantum progressa fuerit, medicamentorum, quae
adhiberi

adhiberi solent, viribus resistere solet; pus enim formatur, et febris hectica, magna debilitate comitante, quæ ægri miseris finem ponit, brevi supervenit. In omni fere casu, summum suppurationi periculum imminet; quando pus in ventriculum, aut pulmonem transit, exitium plerumque adfert; hoc autem perpetuum non est, haud defunt enim hominum exempla, qui ex utroque casu convalescerunt.

Si pus in abdominis cavum viam patefaciat, semper lethalis evadit: Si abscessus extrorsum tumeat, ita ut pus foras per tegumenta communia exinaniatur, æger haud raro reservatur. Si in hepaticide lenta alvi excretio cum pure commixta fuerit, vel admodum fluida, vel foetida existat, malum augurandum.

RATIO

RATIO MEDENDI.

Ex pathologia supra tradita patet, duas existere hujus morbi species, acutam nimirum et lentam, naturam et causam proximam omnino diversas, et proinde medendi consilia esse duo.

In hepatitide acuta, quæ in sthenica totius corporis, et præsertim vasorum hepaticorum diatthesi consistit, consilium est vigorem nimium et vim horum vasorum minuere: Remedia huic fini accommodata sunt sanguinis detractio, medicamenta cathartica, et vesicatoria.

Medicus sagax ex rebus uniuscujusque casus circumstantibus judicabit, quonam morbi tempore hæc remedia maxime profutura sint, quousque, quibusque limitibus circumscripta, præscribenda sint: Quicquid enim boni ex eorundem usu sperandum est, manifestum est, id omnino, ob subitam diathe-

feos ſthenicæ in aſthenicam mutationem, pendere ex celeritate, qua violentus indirectæ debilitatis æſtus reprimitur: Remedia igitur ineunte morbo uſurpanda, et caute et ſimul audenter adminiſtranda ſunt, prout ſigna poſtulare videntur.

In omni hepatitis acutæ caſu, regimen anti-
plogiſticum religioſe præcipiendum; pro hujus re-
giminis parte, diluentia grata, et refrigerantia,
qualia ſunt acida nativa frugum, et ſales neutrales,
julapium ſcilicet ſalinum, et nitrum magna aquæ
copia ſolutum ſummi erunt momenti ad irritationem,
ex ſiti immodica et calore intenſo, quæ perpetuo
adſunt, mitigandam, et vires reficiendas. Haud
vulgaris peritiæ nec levis quidem iudicii eſt, dig-
noſcere quanta eſſe debet ſanguinis detractio, quan-
doque iteranda: Hæc autem ægri viribus et æta-
te, ſignorum gravitate, morbi tempore, et effectu
in pulſum edito, plerumque ordinari poteſt: Pauci
quidem exiſtunt clinici hac felici iudicandi faculta-
te præditi, quæ majorem rerum uſum, animique
intentionem poſtulat, quam medicinæ incumbentes
prævidere

prævidere solent. Hepatitis acuta in regionibus calidis, India præsertim Orientali, et Occidentali cursum suum tanta velocitate absolvit, ut nisi sanguinis detractio, primo secundo vel faltem tertio morbi die, fiat, remedium anceps et periculofum plerumque futura fit: Nec dubitandum cenfeo, quin infausta clades a clinicis in hoc morbo observata, hoc remedio et intempestive et sine discrimine administrato, profluxerit.

Sanguinis detractio componi potest libræ lancis ancipiti, quam rudis cujusve simulatoris manus librare nescit, namque,

“ Incidit in Scyllam, cupiens vitare Charybdim.”

Huic consilio inserviunt cathartica refrigerantia; mitiora plerumque anteponenda sunt, qualia sunt Infus: Tamarind: cum Senna, Kali: tartar: et Natron: tartar: larga aquæ copia diluta, ut frictius antiphlogistica fiant; quo occurratur nausæ cæterisque sensibus ingratis, quæ nonnunquam excitant, quando justo minori aquæ copia exhibentur;

Medi-

Medicamenta vesicatoria efficacissimas sanguinis detractioni suppetias ferunt: Ineunte morbo admoveri debent, frequentemque eorundem iterationem visceris inflammati vicinitati applicatam multo plus ad suppurationem præveniendam valere, quam humorum detractionem ex unica tantum parte vesicata, experientia constat. Vesicatorium imponi debet, quam proxime fieri potest, parti dolenti; cum autem cantharidum stimulus sanguinis detrahendi effectus minus efficaces reddit, cunctandum est, donec sanguinis detraçtio actionem vasorum nimiam minuerit. Si morbus equidem lenis fuerit, vesicatorium statim post primam sanguinis missionem admovere fas est; si autem morbus gravior sit, alteramque sanguinis detractionem necessariam fore prævideatur, cantharidum usum, usque dum hoc impedimentum tollatur, differre conveniet: Nec hic loci obliviscendum, haud parvi esse iudicii, morbi tempus discernere, quo vesicatoria admovenda sint; si enim iusto maturius usurpentur, quod tamen raro ob magnam mali velocitatem fit, stimulo, quem vasis addunt, sanguinis detractionis effectibus

effectibus utpote contrario, nocere inveniuntur : In hoc cauto vesicatoriorum usu multus est Cel. CULLENUS, sagax ille medicus rerum usu peritus. Ex hoc igitur medicinæ usu, quem experientia comprobavit, vesicatoriorum effectus haud parum ab his, quos sanguinis detractio edit, discrepare manifestum est.

Quomodo igitur vesicatoriorum operandi modi ratio reddenda ?

Quando hæc remedia adhibentur, partis inflammationem cient, stimulando, et augendo vasorum actionem supra normam naturalem. Hæc actio aucta in passivam inflammationem, humorum detractioe ex finibus vasorum laxatis comitante, brevi desinet : Hæc actio aucta vasorum partis acuta inflammatione affectæ contingere nequit, quin sanguinis fluxus eandem partem versus augeatur, quo fiet, ut sanguinis congestio in jecoris vasis jam ultra modum distentis tollatur, viriumque jactura, quæ ipsis imminebat, præveniatur oporteat.

Post

Post aliquod tempus cantharidum pars resorbetur, et stimulo suo ciet, ut vasa hepatica, quibus vires adhuc intactæ manent, se onere sanguinis nimio expediant, et ad pristinam magnitudinem suam paulatim redeant. Vesicatoria hoc operandi modo in acuta inflammatione prodesse, patet ex commodo, quod ex frequenti eorundem iteratione fini exoptando adeo necessaria percipitur.

Vesicatoriis agentibus, copiosus diluentium usus præcipiendus est: Hoc præsertim necessarium est in regionibus calidis, in his enim organa urinæ infervientia cantharidum stimulo, plus quam in frigidis, aut temperate calidis, affici solent.

Præter regimen antiphlogisticum, medicamenta refrigerantia, sanguinis detractionem, purgantia et vesicatoria, quibus vigor vasorum nimius efficacissime minuitur, medicamenta diaphoretica ex stibio præparata, minus licet actuosa, vi insigni pollent, dosibus aliquanto superficiei humori ciendo sustinendoque paribus administrata; hoc consilium
 copioso

copioso diluentium tepidorum usu haud parum promovetur: Sique morbus, ut sæpe fit, pneumoniam comitem habuerit, aliquamve excreatione terminandi proclivitatem ostenderit, inter efficacissima hunc finem affequenti auxilia invenientur.

Clinicus valido et tempestivo horum remediorum usu, indirectæ debilitati ejusque sequelis occurrere plerumque valebit. Sin autem morbus, ob violentiam, aut auxilium medicum ferius adhibitum, his remediis non cefferit, sique simul nulla suppurationis signa adfuerint, ad *hydrargyrum* statim confugiendum est.

Opinio aliquamdiu invaluit, hydrargyrum vi quadam speciali omnibus jecinoris morbis mederi: clinici sagaces brevi perceperunt hoc medicamentum sine discrimine adhibitum, haud parum damni et periculi secum afferre, nec unquam jam exhibendum jubent, donec diathesis phlogistica administratione antiphlogistica penitus reprimatur; tum demum hydrargyrus prodest: Acutæ enim hepatitis

titidis

titidis resolutionem haud raro debilitate in lentam hepatiden apta comitari, accurata observatione constat : Raro quidem evenit, ut remedia in hepatide acuta adeo perite administrantur, ut hæc debilitas, quæ tanta vi in lenta hepatide inducenda pollet, non superveniat.

Nunc demum occasio adest administrandi hydrargyrum, quod torpidam venam portæ in justum tempus excitando, cavet ne debilitas in schirrum abeat.

Hac medendi ratione rite perpenſa, nonne manifestum est, posito hepatiden acutam ex debilitate vaſorum partis inflammatae pendere, morbum diathesi totius corporis phlogistica, quæ semper adest, sponte solutum iri, quandoquidem hydrargyrum eidem diathesin phlogisticam, sive auctam totius corporis actionem ciendo medetur? Ex ratione igitur medendi, morbosum vaſorum hepaticorum vigorem semper acutam hepatiden comitari, patet.

Proclivitatem hepatitidis in schirrum diversam esse in diversis exemplis observatione constat, modo est levis tantum, modo vero est admodum insignis: Hinc hydrargyri copia variis casibus necessaria est admodum varia: Alia exempla leniori hydrargyri stimulo in justum tempus adhibiti, ita ut os leviter exulceretur, sanantur; aliis vero, non nisi lenem ptyalismum ciendo, et aliquandiu sustinendo, mederi non potest. Quod hydrargyri administrationem attinet, fricatio plerumque anteponitur: Unguentum hypochondrio dextro affricari solet, creditur enim majore vi pollere, quando quam proxime parti affectæ applicatur: Nonnulli autem existimant parum referre, cuinam parti affricetur, utrum interne vel externe administretur; modo effectus, quos in corpus edit, æquales fuerint: haud semper tamen hypochondrio dextro propter vesicatorii exulcerationem adhiberi potest.

Quando morbus in suppurationem terminatur, ut sæpe evenit, vires ægri fatiscentes diæta generosa, cinchona, et vino sustinendæ sunt; et si ab-

scellus extrorsum tumeat, res chirurgo concedenda. In hepatitide lenta, sive idiopathica, sive symptomatologica, remedia maxime idonea, sunt cathartica mitiora, hydrargyrus, medicamenta exulceratoria, roborantia, et opium.

Quæ supra de hydrargyri, et medicamentorum exulceratoriorum usu diximus, eadem huic pariter morbi formæ accommodari possunt, hoc tamen discrimen intercedit, quod in lenta ptyalismus nunquam audendus, et quod nonnunquam hydrargyrum omittere, et certis intervallis repetere, oportebit, quæ medici peritia, et rebus uniuscujusque exempli circumstantibus, decernenda erunt.

Quamvis hydrargyri usum in hoc morbo haud parum jam commendavimus, non est dissimulandum tamen, quin casus subinde occurrant, quorum signa huic remedio in longius licet tempus adhibito, non cedunt: Binarum igitur Indiarum incolæ memoria beneficii sempiterna astringuntur Domino SCOTT Bombaïæ, qui ingenio fidente, et quodvis
audendi

audendi capace probavit experimentis non solum in se ipsum, sed etiam in plures alios, institutis, *acidum nitricum* vi etiam majore pollere, non solum contra hunc morbum horrendum, sed etiam adversus ipsam luem veneream, omnium malorum, quibus gens humana plectitur dirissimum, longe teterrimum.

Dominus SCOTT acidum nitricum hepatitide lenta laborantibus solis administravit; noluit enim ægrorum suorum vitam in periculum adducere, utpote tunc temporis ratus remedium esse anceps. Hujus medicamenti efficacia adversus luem veneream in regio florentis hujus urbis nosocomio nuper confirmata est: Quoniam autem hepatitidis occasio nondum se hic loci fuit, in observationibus, et fide Domini SCOTT acquiescendum, usque dum periculum faciendi occasio se obtulerit.

Auctor jam laudatus opinatur medicamentum suum, modo dosibus satis magnis sumatur, profuturum in his Indiæ febribus, quæ nominate fuerunt

biliofæ, nervofæ, vel putridæ, et in quibus hydrargyrus vi quadam peculiari agere videtur.

Qui fufius de his rebus certiores fieri voluerint, hos ad opus utile, hic loci a duobus doctoribus DUNCANIS, patre et filio, vulgatum, cui titulus, *Annals of Medicine*, relegandos cenfemus.

Quando hic morbus dyfentericæ fignis vel febris remittentibus aut intermittentibus comitatur, in his etiam cafibus, hydrargyro, remediisque, quæ illis affectionibus accommodantur, cedere obfervatur. Ante hydrargyri exhibitionem alvi excretio parvis cathartorum mitiorum dofibus promovenda eft, fi diarrhœa non adfit, et medicamentorum astringentium ufus, ni alvi proluvies tanta fit, ut debilitatem periculofam inducat, caute vitandus eft. Hæc inteftinorum lævitas indufiis laneis et unguento hydrargyri abdomini affricato cedere folet. Lenis geftationis exercitatio multum prodeft, interea a calore nimio, omnique cœli intemperie, cæterisque caufis excitantibus fedulo cavendum.

Dyfpepficæ

Dyspepsiæ signa a cinchona, colombæ radice, floribusque chamœmeli mitigari possunt; hæc autem caute sumenda sunt: Infusum amarum cum parva tincturæ corticis Peruviani, et radicis colombæ quantitate melius respondere solet. Diæta debet esse generosa, et largiore aromatum copia scite condita, et concoctu facilis.

Inter prandendum unus, alterve veteris Madeirensis, aliufve vini generosi cyathus plurimum prodesse invenietur. Communis ægri potus ex vino, vel spiritu sacchari Barbadenfis aqua diluto, constare debet; cerevisia enim tenuis ventriculo acorem gignere solet.

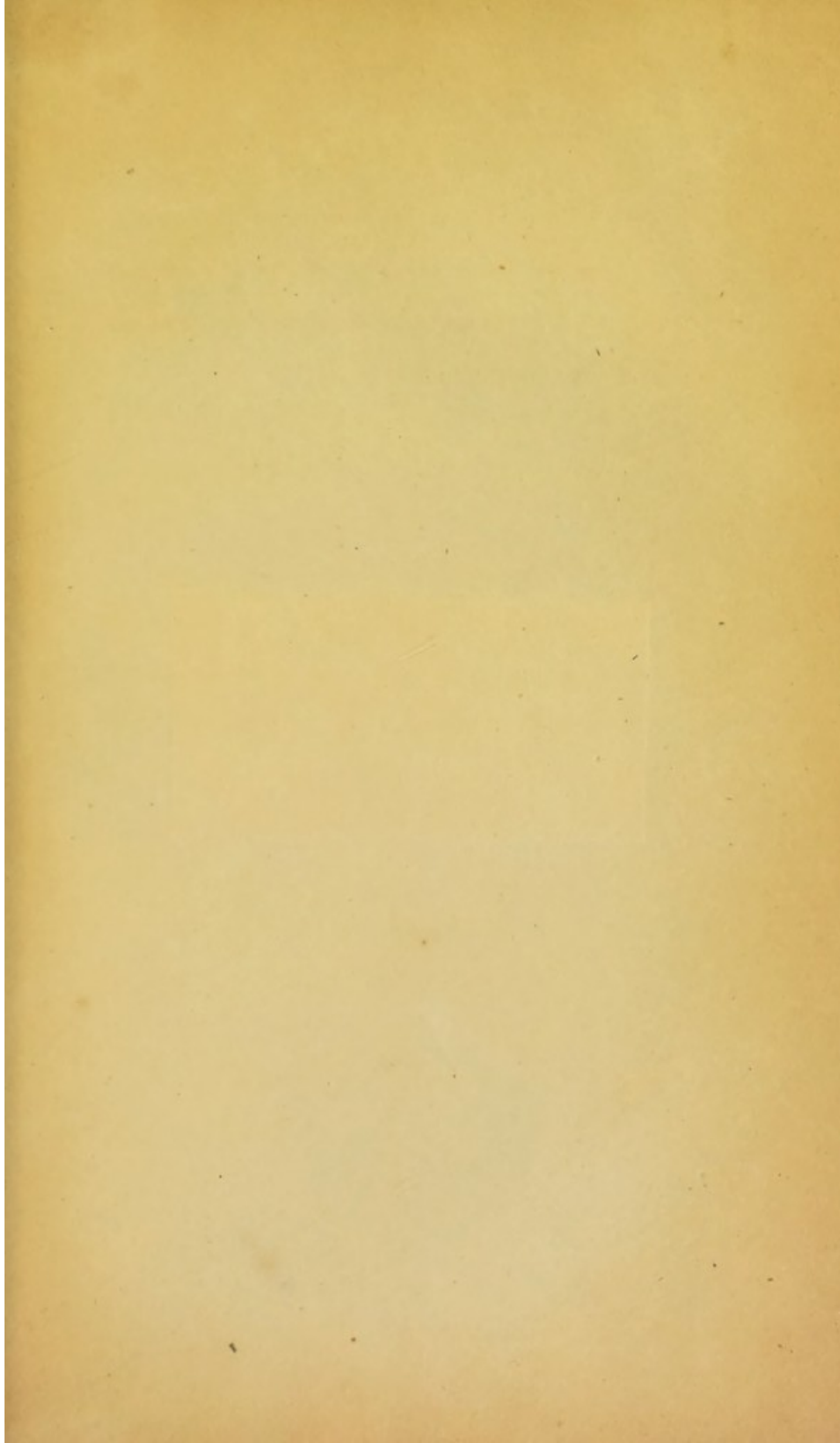
Tussis molesta, quæ hepatitiden plerumque comitatur nullo remedio certius, quam opio levatur.

Lateris dolor fotu et enematibus emollientibus consopiri potest.

Denique

Denique si morbus huic medendi methodo resistiterit, ægro in cœlum mite migrandum, usu medicamentorum simul per aliquod tempus omisso, idoneo deinceps intervallo iterando, qua ratione multi sæpe convaluerunt.

FINIS.

CORRIGENDA.

Pag.	7.	lin.	12.	<i>pro</i>	Levitate	<i>lege</i>	Lævitate
—	19.	—	11.	—	Quæstione	—	Quæstione
—	49.	—	3.	—	Raticionantem	—	Ratiocinantem
—	49.	—	7.	—	accedere	—	accidere
—	58.	—	7.	—	antiplogifticum	—	antiphlogifticum
—	59.	—	18.	—	occuratur	—	occurratur

